

EVLERİMİZE HAYAT VERENLER

17. Sayımızdan itibaren sizlerden gelen istek doğrultusunda daha detaylı bilgi vermek amacıyla her sayımızda, konusunda uzmanlaşmış tasarımcılarımızla görüşeceğiz. Dizi yazımızın ilk konuğu Aytaç Manço'nun kapısını çaldığımızda Aytaç Bey yoğun bir çalışma temposu içinde olmasına rağmen hiç naz yapmadan bize zamanını ayırdı ve kendisine yönelttiğimiz soruları sıklıkla cevapladı. Neler mi sorduk? Tasarım yaparken kendi zevkine mi yoksa müşterisinin zevkine göre mi hareket ettiğini, dekorasyonda modanın yerini, modası geçmeyecek dekorasyonun nasıl yapılacağını, dekorasyonda antikanın yerini... Ve evlerimizle iş yerlerimizi Aytaç Manço'nun dilinden dinleyip O'nun gözü ile görmeye çalıştık...

-Mekan tasarımcıları dışında hiç bir bilim ya da meslek dalı doğrudan insanı mutlu etmek için çalışmaz. Mekan tasarımcıları diyorum çünkü dekorasyon, iç mimari, ya da mimariyi çok kesin çizgilerle birbirinden ayıramayız. İç mimari bir yaratım sanatı, dekorasyon ise yaratılmış mekanı süsleme sanatıdır. Bir tasarımın ortaya çıkması ise; insanın beklentileri, mekanın niteliği, varlığı, sahip olduğu koleksiyonlar, hoşlandığı tarz ve tasarımcının mesleki görüşleri vektörlerinin bileşkesi sonucunda oluşur.

-Tasarımcının doğrudan doğruya kendi mesleki gö-

USTA TASARIMCILARLA SOHBET

A. Manço'nun mutfak tabir ettiği bürosundaki sohbetten bir görüntü

rüşünü ya da moda olan akımı müşterisine empoze etmesi genelde doğru olmaz. zaten bunu ancak bilinçsiz bir müşteri kabul eder. Ve en zor müşteri tipi de her şeyi tasarımcıya bırakandır. Tasarımcının bu durumda onun için hayal etmesi, birikim yapması ve bittiği zaman "Tam aradığım buydu!" dedirtebilecek bir uygulama ortaya koyması gerekir ki; bu da falcılık gibi bir şey. Ancak sonuçta ne olursa olsun tasarımcının yarattığı mekandan ilgisini eksik etmemesi gerekir. Ortaya çıkan eser onun çocuğu gibidir artık. İş bitti diye bırakılmaz, ev çiçek gibidir, tasarımcı da onun bahçevanı.

-Dekorasyon ve mimaride de akımlar var doğal olarak, modasız hiç bir şey yok. moda sürekli değişecek ki yeni tasarımcılara da alanlar açılsın. Ancak moda, tasarımcının seçimi ile ilgili. Blue Jeans'in hala ve her kesimde moda olduğu günümüzde klasik giyime

de yer var. Ve bu gün artık bit pazarına nur yağıyor kullanılabilir eskiler yeni bir anlayışla gündeme geliyor. Birikimleri olan kişilerin evleri güzel oluyor.

-Peki ya mobilyalar, garip uzay mekiği görünüşlü ya da metal mobilyaların fonksiyonu nasıl olacak evlerimizde?

-Mobilyaların cam, metal, ahşap, paslanmaz çelik gibi klasik ya da hi-tech üretilmiş olmaları çok önemli değil, yeter ki bu-

kanda birbirlerine uysunlar. Örneğin klasik döşenmiş bir evde eğer uyuyorsa, yalın modern cam bir sehpa, yerdeki halının güzelliğini göstermek için kullanılabilir. Moda, mobilyanın şeklinde renginde değil konsepttedir. En klasik tarzdan hi-teche kadar uzanan "eklektik" (seçkin) tarz, gerek mimari, gerek iç mimari gerekse dekorasyonda sıradan ya da pazar ürünlerinin dışına çıkabilmenin tek yoludur. İşveren ve tasarımcının çabaları ile oluşan eklektik doğal olarak "Kitsch"i getiriyor. (Kitsch, 1930'lardan beri yaygın olan bir tabir. Eskiye ve onunla ilgili güzel üretilmeye yönelik güncel yorum ve benzetmelerle abartılı yaklaşımlar.) Art-deco, post modern, Memphis çalışmaların kitschleşmesi ve bunun da iyi ya da kötü sonuç vermesi tasarımcı ile ilgili. Kitsch en çok üzerinde tartışılan konu. Eklektik ve kitsch yalnızca mimari ve iç mekan düzenlemesinin de değil,

döşemelikten her türlü aksesuara kadar uzanan bir perspektivde var. Tam anlamı ile klasik ya da çok modern olmamak koşulu ile kalıcı bir tasarımın çözümü, bu sınırlar içinde kalındığında olası. Bu biçimleri aşacak özel yetenek ise sanatçıyı sanatçı yapacak nitelik aslında.

-Biraz da iş yerlerimize değinelim mi?

-Artık hiç bir çalışma mekanı eskiden anladığımız anlamda soğuk çalışma mobilyaları ile döşenmiyor. Uygarlık geliştikçe insanların içe dönüklüğü artıyor ve toplu çalışma alanlarında bile bireylerin kendi işine konsantre olabileceği mekanlar tasarlanıyor. Üst düzey yöneticilerin odaları da evlerinin kabul salonundan hiç farklı değil. Toplantı odalarında toplantı masasının dışında; oturma grubu, televizyonu, içki dolabı ile tıpkı evinde misafir ağırlar gibi. Çünkü evlerimizde akşamdan akşama 4 saat oturuyoruz ama iş yerimizde günde 10 saatimiz geçiyor. Çalışma yerlerimiz gün geçtikçe daha sevimli hale geliyor çünkü insana ve yaşama verilen değer artıyor. Artık çalışma mekanımızda sevdiğimiz çiçeği, vazoyu, kalemligi, eşimizin ya da çocuğumuzun resmini, sevdiğimiz ressamın tablolarını görebiliyoruz.

-Değişik ülkelerde, kısaca dünyada çok farklı tasarımlar farklı yaklaşımlar var, bunlar bizi nasıl etkiliyor?

-Ülkeler; iklimleri, doğal yapıları, coğrafi konumları, kültür yapıları ile herşeyde olduğu gibi dekorasyonda ve mimaride de farklılık göstereceklerdir. İnsanlar etkilendikleri farklı faktörler ile farklı mekanlar yaratacaklardır. Örneğin İsveç türü mekan anlayışı bizim insanımıza oldukça yalın çıplak gelmekte ve bu tarzı özümseyememekteyiz. Buna karşın Amerika'daki elit tabakanın her konudaki yön-

Aytaç Manço

lenmeleri bir yerde de modaı oluşturmada (sanat akımlarında bile) Artık insanımız bilinçli.Parası olanlar paranın da ötesinde birikimler artıyor ve neye ve kime yatırım yapması gerektiğini biliyor.

-Antikalarla aranız nasıl?

-Eğer müşteride bir birikim isteği varsa antikaya yer vermek mümkün değil. İnsanların en büyük hazarından biri de kendilerinde bulunan iyi güzel ve değerli şeyleri çevresine sunmak, beğeni toplamak, paylaşmaktır. Farklılıklarını ortaya koymaktır. Ancak herkesin bir evi yaşatacak antika ve değerli koleksiyonlar toplayıp biriktirecek vakti olmayabilir. Bu durumda yine müşterisi ile çok yakın ilişki içinde olan tasarımcıya iş düşüyor. Zevkini çok iyi bildiği müşterisinin hoşuna gidecek resim, heykel,

EVLERİMİZE HAYAT VERENLER

porselen gibi çeşitli konularda yol gösterici olarak bir şeylere yöneltiyor. Onun için bir takım parçalar seçiyor. Geçmişti yaratan ya da yaşatan bu parçalar zaten. İnsanlar antikalar olarak kendilerine bir geçmiş yaratıyorlar. Ve çağdaş tasarımlarda dahi "yaşayan geçmiş" olarak antikalara yer veriliyor. Hatta pratik anlamda işlevini sürdüren parçalar tercih nedeni.

Tatlı sohbete noktayı burda koyuyor ve tasarım aşamalarını görüp o heyecanlı koşuşturmaları atmosferi soluduğumuz işin mutfağı sayılan ortamdandır, Aytaç Manço'ya teşekkür ederek ayrılıyoruz.

HÜLYA KANBAY